

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. IX. De delectatione morosa circa objecta non venera jure naturali vetita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

§. VIII.

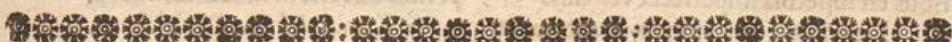
*De delectatione venerea de objecto venereo conditionato
remissive.*

§31. **D**E moralitate affectuum conditionalium discussimus multa à num. 550. usque ad num. 563. Ex ibi firmatis à num. 556. colligitur, quod delectatio morosa de objecto venereo sub conditione auferente ab illo malitiam ex parte objecti, seu spectato objecto non sit illicita, nihilominus ex parte actus delectationis sèpe potest esse oppositio cum

virtute Religionis; exempla dedi num. 558. & 562. in his exemplis est illicita delectatio venerea etiam purè Spiritualis: sensitiva vero sub nulla conditione quacunque auferente malitiam ab objecto venereo potest esse licita ijs personis, quibus copula de præsenti est illicita

per num. 880.

* *

§. IX.

*De delectatione morosa circa objecta non venerea jure
naturali vetita.*

§32. **I**cendum, est, quod delectatio morosa universim de objectis jure naturali prohibitis seu intrinsece malis sit mortaliter, aut venialiter mala pro gravitate, aut levitate materiæ, quando delectationi objiciuntur sub curatione, sub qua illis est annexa malitia, ita multi apud Vasq. 1. 2. D. 111. cap. 1. allegantes pro se D. Th. 1. 2. quest. 74. art. 8. nam in Corp. licet exemplum ponat de fornicationis delectatione venerea, ratio tamen ejus probat de quovis opere

mortalí, nam in solutione ad 5. docet delectationem de homicidio esse mortalem. Idem sentit Less. lib. 4. de just. cap. 3. num. 112. Sanch. lib. 1. Decal. cap. 2. num. 9. Ratio est, quia delectatio morosa est quidam voluntatis in rem illicitam motus, sicut actio est motus in effectum, ergo sicut actio libera est mortalís, aut venialis, si effectus est mortaliter, aut venialiter malus, ita delectatio, & gaudium.

Confirmatur delectatio morosa de
Hhhh 3 pec-

peccato cogitato carnali est lethalis *juxta num. 806.* ergo etiam est mortalis de quovis peccato mortaliter malo, ut de hæresi, perjorio, blasphemia.

Delectatio inordinata super propria excellentia est speciale peccatum superbiae perfectæ, & quidem mortale, si inordinatè appetens, aut se oblectans nolit DEO, & superioribus subjici.

Dixi primo, *inordinata*, si enim opponitur humilitati, cuius est moderari affectum quemcunque etiam simplicis complacentiæ circa propriam excellentiam, unde ordinata de hac complacencia non est peccatum, ut si complacens sibi se non eferat supra id, quod est.

Dixi secundo *perfetta*, quia dum quis se suo affectu magnificat plus justo, paratus tamen parere DEO, & superioribus est superbia imperfecta venialis.

Delectatio de quovis peccato ut contrario legi, aut mandato est peccatum inobedientiæ, si materia est gravis, & contemptus notabilis superioris, erit mortale oppositum obedientiæ speciali sita in affectu explicito parendi superiori.

833. Delectatio morosa juxta Authores nostræ sententiae fatente ipso Valsq. *num. 17.* potest esse in omni materia peccatorum tum contra primam, tum contra secundam tabulam, si contra primam contingit morosa delectatio mortalís, vel contra virtutem Religionis, ut si placet id, quod est in DEI contumeliam, & contra ejus honorem, aut si placet aliquid contra DEUM quatenus contra DEUM ex displicentia illius apprehenditur.

Contra tabulam secundam est morosa delectatio mortalís in omni materia

gravi peccati contra proximum spectantis ad odium proximi, dum videlicet placet malum proximi in hac aut illa materia, quia malum illius est, ut si placet furtum, homicidium, aliudve malum proximi ut malum ejus est: talis enim est delectatio contra proximi charitatem, aut certe contra beneficentiam erga proximum, hæc enim gaudet de proximi bono quia bonum ejus est.

Delectatio morosa de malo proximi, quia bonum hujus à malo exclusum, proprium bonum falso credebatur diminuere, est species invidiæ, cit. Valsq. *n. 18.* dicens eam esse non contra Charitatem, sed humilitatem. Coincidit communis definitio invidiæ cum S. Th. *i. 2. q. 36. art. 1.* quod sit *tristitia de alieno bono in quantum hoc false creditur propriam excellentiam diminuere.*

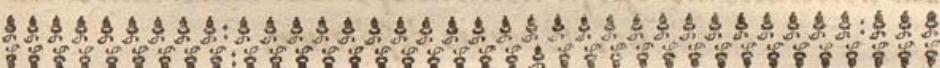
Tamb. lib. *5.* Decal. cap. *1.* §. *3:* à *num. 36.* rejicit communem definitiōnem invidiæ, eo quod ex ea sequeretur invidiam non fore peccatum, nam objectum illius est bonum alienum non secundum se, sed prout est diminutivum boni proprii, atqui tristari de bono prout hoc diminuit bonum proprium, non est peccatum. Idcirco ipse ponit invidiam in voluntate, quā quis liberè admittit, vel perseverat in apprehensione, per quam quis falso credit bonum alterius esse causam mali proptij, ex qua apprehensione, non repressa sequitur tristitia de bono alieno tanquam effectus invidiæ. Contra est, quod bonum alienum nequeat se ipsa imminuere bonum proprium, ergo tristitia de bono alieno prout diminutivo proprii boni est inordinata, consequenter peccatum.

§34. Quantum sit peccatum invidiae delectatio morosa, non est idem omnium sensus. Tamb. num. 42. conformatum suæ definitioni negat esse mortale, si sit inefficax, id est, si sistitur in dicta voluntaria apprehensione sine periculo (quale facile suboritur) transitus ad graves insidias, damna proximi &c. Verum sentio cum Valsq. & communi ex D. Th. art. 3. in terminis tradente esse peccatum ex genere suo mortale utpote opusum Charitati per motum contrarium, Charitas siquidem gaudet de bono proximi, invidia vero tristatur.

Delectatio morosa in excessu cruciatus est mortaliter ex genere suo contra-

ria clementia importanti, quandam animi: lenitatem diminutivam pœna debita. Dicta delectatio dicitur crudelitas clemetia opposita. *Pœnæ excessus quantum ad id, quod exterius agitur inquit S. Th.* pertinet ad injustitiam sed quantum ad austерitatem animi, per quam quis sit promptus ad pœnas angendas pertinet ad Crudelitatem. Si est delectatio in cruciatu citra omnem culpam dicitur veritas, & saevitia sic dicta à feris hominibus noxijs, horumque corporibus se pascentibus, qualis delectatio non est humana, sed bestialis specie diversa à crudele, ita S. Th. 2. 2. q. 159.

art. 1. & 2.

§. X.

De delectatione morosa rerum iure positivo prohibitarum.

§35. **D**icendum est, quod delectatio morosa de operibus jure positivo veritis materialiter seu secundum substantiam sumptis non sit per se lethifera, Pal. p. 1. tract. 2. D. 2. p. 10. §. 2. num. 22. Less. lib. 4. [cap. 3. dub. 15. num. 113. Sanch. lib. 1. Decal. cap. 2. num. 10. contra Herinx hic D. 7. n. 29. & multos alios probatur illa delectatio per se non est mala fâtem lethaliter, cuius objectum per se non est illicitum, sed opus extrinsece malum, seu jure positivo vetitum, sumptum materialiter, seu se-

cundum substantiam non est illicitum, sic enim præscindit à circumstantia præcepti, à qua sola vitiatur.

Infero cum Rhodes hic D. 1. qu. 2. S. 3. §. 2. non peccare eum, qui in quadragesima delectatur cogitando esum carnium: proinde Carthusianus secundum cit. Less. delectans se imaginario esu carnium, ac consentiens in Epulas imaginarias ex carnibus, ac in commotionem corporalem (si quæ fortè in Spiritibus, humoribus, vel in corde sequatur) ac in voluptatem hinc resultantem seclusâ volunta-